

**Білгород-Дністровський фаховий коледж природокористування,
будівництва та комп'ютерних технологій**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою Білгород-Дністровського
фахового коледжу природокористування,
будівництва та комп'ютерних технологій

Протокол № 1 від 04.02.2023
Голова педагогічної ради Л. Г. ...

Введено в дію наказом № 11-В/2023

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОБУВАЧАМИ ФАХОВОЇ
ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
ПРАВА НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
У БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВА ТА КОМП'ЮТЕРНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок реалізації здобувачами освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у Білгород-Дністровському фаховому коледжі природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій (далі – Положення) забезпечує реалізацію здобувачами освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін, передбаченого пунктом 17 частини першої статті 54 Закону України «Про фахову передвищу освіту».

1.2. Це Положення розроблено з урахуванням концептуальних засад Положення про організацію освітнього процесу у Білгород-Дністровському фаховому коледжі природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій та Положення про освітньо-професійні програми Білгород-Дністровського коледжу природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій.

1.3. Цим Положенням визначається процедура формування переліку, обрання та вивчення здобувачами фахової передвищої освіти Коледжу вибіркового навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньо-професійною програмою та навчальним планом, здійснення контролю за результатами навчання за обраними дисциплінами.

1.4. Положення ґрунтується на засадах студентоцентрованого підходу і вільного творчого навчання, що гарантує здобувачам освіти побудову індивідуальної траєкторії навчання з урахуванням власного потенціалу, особистісного росту та своїх професійних інтересів.

1.5. **Індивідуальна освітня траєкторія** – це персональний шлях реалізації особистісного потенціалу кожного здобувача освіти Білгород-Дністровського коледжу природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів і форм здобуття освіти, запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання.

Під особистісним потенціалом здобувача освіти розуміється сукупність його здібностей – пізнавальних, творчих, комунікативних, дослідницьких.

Індивідуальна освітня траєкторія в Коледжі може бути реалізована через індивідуальний навчальний план здобувача освіти.

1.6. **Індивідуальний навчальний план** здобувача освіти – документ, що визначає послідовність, форму та терміни засвоєння ним освітніх компонентів освітньо-професійної програми для реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії. Індивідуальний навчальний план розробляє Коледж у взаємодії зі здобувачем освіти і є його основним робочим документом.

1.7. Дія цього Положення поширюється на здобувачів освіти, які вступили на навчання з 1 вересня 2020 року і навчаються за освітньо-професійними

програмами та навчальними планами на рівні фахової передвищої освіти, укладеними з урахуванням законодавства про освіту та затверджених рішенням педагогічної ради Коледжу.

1.8. Загальне керівництво над впровадженням та реалізацією цього Положення покладається на навчальну частину Коледжу.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. Формування здобувачем фахової передвищої освіти вибіркової частини індивідуального навчального плану

2.1.1 Перелік дисциплін навчального плану складається з двох частин – нормативної та вибіркової.

2.1.2 Вибіркова частина індивідуального навчального плану становить не менше 10 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для підготовки фахового молодшого бакалавра.

2.1.3 Вибіркова частина індивідуального навчального плану здобувача фахової передвищої освіти внесена для індивідуалізації навчання і задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб особи, ефективного використання можливостей і традицій Білгород-Дністровського фахового коледжу природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій, регіональних потреб тощо.

Вибір здобувачем фахової передвищої освіти навчальних дисциплін створює умови для досягнення ним таких цілей:

- поглибити професійні знання в межах обраної освітньо-професійної програми (спеціальності або спеціалізації) та здобути додаткові спеціальні (фахові, предметні) компетентності, у тому числі зі здобуттям професійної кваліфікації (якщо це передбачено освітньо-професійною програмою);

- поглибити свої знання та здобути додаткові загальні і загальнопрофесійні компетентності в межах споріднених спеціальностей і галузі знань;

- ознайомитись із сучасним рівнем наукових досліджень інших галузей знань і розширити або поглибити знання за загальними компетентностями;

- сформувати та реалізувати свою індивідуальну освітню траєкторію.

2.1.4 Відповідно до сформованих цілей здобувачу освіти пропонується реалізувати свій вибір шляхом вибору дисциплін із переліку (каталогу вибірових дисциплін) з урахуванням власних потреб та інтересів щодо майбутньої фахової діяльності.

При виборі дисциплін здобувач освіти має забезпечити виконання встановленого річного обсягу навчальних кредитів – на навчальний рік 60.

Вибіркові навчальні дисципліни можуть вивчатися як у Коледжі, так і в інших закладах фахової передвищої освіти (зокрема закордонних), відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів фахової передвищої освіти Білгород-Дністровського коледжу природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій.

2.1.5 Навчальні плани передбачають вибіркові дисципліни з визначеними кредитами ЄКТС.

Обсяги вибірових дисциплін, кількість кредитів, форми контролю в семестрі визначаються навчальним планом спеціальності.

2.2. Формування переліку вибірових навчальних дисциплін

2.2.1 Формування переліку вибірових дисциплін здійснює робоча група, склад якої затверджується наказом директора за кожною освітньо-професійною програмою.

Наказ про створення робочих груп і призначення їх голів видається не пізніше 30 вересня поточного навчального року. До складу робочих груп мають входити голови або викладачі випускових циклових комісій, представники груп кадрового забезпечення із спеціальності та представники органів студентського самоврядування.

Головою робочої групи може призначатися заступник директора з навчальної роботи, завідувач відділення або голови випускових циклових комісій.

Робочі групи аналізують вхідну інформацію та забезпечення циклових комісій щодо можливості організації освітнього процесу високої якості.

2.2.2 При формуванні переліку вибірових дисциплін враховуються:

- рекомендації роботодавців, здобувачів фахової передвищої освіти, педагогічних працівників циклової комісії;
- стратегія розвитку освітньої галузі, національної економіки;
- розвиток технологій, що формуються на стику різних предметних галузей;
- відгуки випускників Коледжу щодо відповідності дисципліни потребам виробничої сфери;
- рейтингові списки вибірових навчальних дисциплін попередніх років.

2.2.3 Основними критеріями забезпечення викладання дисциплін вибірового блоку є:

- кадрове забезпечення (кваліфікаційна категорія, педагогічний стаж, досвід викладання дисципліни);
- навчально-методичне забезпечення (навчально-методичний комплекс, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації);
- матеріально-технічна база (лабораторне забезпечення, бази практичного навчання);
- інформаційне забезпечення;
- відгуки студентів про якість викладання дисциплін на циклових комісіях;
- результати директорського контролю знань здобувачів фахової перед вищої освіти, зрізи знань.

2.2.4 Для формування робочою групою переліку вибірових навчальних дисциплін до 15 жовтня поточного навчального року циклові комісії подають схвалений на засіданні їх перелік.

1.2.4.1. Перелік вибірових навчальних дисциплін формується окремо за кожною освітньо-професійною програмою.

1.2.4.2. До переліку вибірових навчальних дисциплін відповідної освітньо-професійної програми не можуть пропонуватись дисципліни, що аналогічні за змістом з обов'язковими навчальними дисциплінами.

1.2.5. На підставі аналізу зазначеної вище інформації робочі групи до 30 жовтня формують перелік вибірових дисциплін та подають їх для розгляду на засіданні методичної ради Коледжу (разом з витягом з протоколу засідання циклової комісії). Перелік вибірових навчальних дисциплін, що пройшли перевірку, виноситься на затвердження педагогічною радою Коледжу.

2.2.6. Викладачі циклових комісій, які є розробниками вибірових дисциплін, що увійшли до переліку, до 15 листопада поточного навчального року створюють їх опис, який щорічно переглядається та оновлюється відповідно до сучасних вимог й у терміни, визначені даним Положенням. Перелік вибірових дисциплін разом з описом методичний кабінет оприлюднює на сайті Коледжу до 20 листопада поточного навчального року.

2.2.7. Персональну відповідальність за наявність методичного та кадрового забезпечення вибірових дисциплін несе голова циклової комісії.

2.2.8. Для кожної навчальної дисципліни вільного вибору на підставі навчального плану викладачі складають нормативну програму та силабус, який схвалює циклова комісія, візує керівник освітньо-професійної програми і затверджує голова циклової комісії.

2.3. Здійснення здобувачем освіти вибору навчальних дисциплін

2.3.1. Для формування контингенту здобувачів фахової передвищої освіти для вивчення вибірових дисциплін на наступний навчальний рік:

циклові комісії:

– до 10 грудня ознайомлюють здобувачів фахової передвищої освіти із порядком, термінами й особливостями реєстрації, формування груп для вивчення вибірових дисциплін у Коледжі, а також із переліком вибірових дисциплін, викладання яких вони забезпечують, їхніми анотаціями, сприяють студентам в одержанні в повному обсязі інформації про вибірову дисципліну. Для отримання більш детальної інформації здобувачі освіти мають право ознайомитись з робочими навчальними програмами та силабусами дисциплін.

– до 20 грудня здійснюють попередній запис здобувачів фахової передвищої освіти на вивчення дисциплін вільного вибору (реєстрацію в списках).

завідувачі відділень:

– до 10 січня опрацювання заяв здобувачів фахової передвищої освіти, перевірка контингенту студентів і попереднє формування груп на вивчення вибірових дисциплін;

– формують наказ про вивчення вибірових дисциплін (додаток 2) для складання та затвердження робочих навчальних планів, із врахуванням навчального навантаження відповідних циклових комісій на навчальний рік і в розкладі занять;

– проводять корегування робочих навчальних планів відповідних років вступу.

2.3.2. Після погодження дисциплін з цикловими комісіями вибір здобувача фахової перед вищої освіти остаточно підтверджується власноруч підписаною заявою, яка подається завідувачу відділення (додаток 1) з проханням включити їх до свого індивідуального плану.

2.3.3. Якщо здобувач фахової передвищої освіти з поважної причини не зміг записатися вчасно, то, за наявності відповідних документів, він звертається до завідувача відділення із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін. Здобувач освіти, який знехтував своїм правом вибору, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які вважаються базовими для його спеціальності, або з міркувань оптимізації навчальних груп і потоків.

2.3.4. Здобувач фахової передвищої освіти в односторонньому порядку не може відмовитися від вивчення запланованої дисципліни. Самочинна відмова від запланованої дисципліни тягне за собою академічну заборгованість.

2.3.5. Щорічно, в перший тиждень після завершення навчального року, здобувачі фахової передвищої освіти подають на відділення ІНПС для перевірки фактичного виконання плану і прийняття рішення щодо їх подальшого навчання.

2.3.6. Здобувачеві фахової передвищої освіти може бути відмовлено у реалізації його вибору і запропоновано зробити новий вибір, якщо кількість здобувачів освіти, які обрали вибірову дисципліну із переліку вибірових дисциплін, є меншою кількості здобувачів освіти у групі за відповідною спеціальністю (чисельністю менше 10 осіб).

2.3.7. Результати здійснення здобувачами фахової передвищої освіти вільного вибору навчальних дисциплін заслуховуються на педагогічній раді Коледжу.

2.3.8. Вибрані дисципліни включаються до індивідуального навчального плану здобувача фахової передвищої освіти.

Відмова здобувача фахової передвищої освіти виконувати сформований таким чином індивідуальний навчальний план є грубим порушенням Положення про організацію освітнього процесу у Білгород-Дністровському коледжі природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій, що тягне за собою академічну заборгованість.

2.3.9. Здобувач фахової передвищої освіти може змінити свій вибір після його затвердження з об'єктивних причин лише за дозволом директора.

Не допускається зміна обраних дисциплін після початку навчального семестру, в якому вони викладаються.

Заява здобувача фахової передвищої освіти про внесення змін до вибіркової складової навчального плану подається до початку навчального року за умови, що здобувач фахової передвищої освіти не розпочав опанування вибіркової навчальної дисципліни.

Унесені зміни не мають порушувати встановлені в Коледжі вимоги щодо мінімальної чисельності здобувачів фахової передвищої освіти при формуванні груп на вивчення вибірових дисциплін.

Зміни, внесені до індивідуального навчального плану здобувача фахової передвищої освіти, затверджуються завідувачем відділення.

2.3.10. Координація роботи щодо вибору дисциплін покладається на заступника директора з навчальної роботи.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИВЧЕННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. Коледж несе відповідальність за якість викладання і належне методичне забезпечення навчальних дисциплін, які обрані здобувачами фахової передвищої освіти.

3.2. Формування потоків і груп щодо вивчення вибірових дисциплін на підставі заяв здобувачів фахової передвищої освіти здійснюється завідувачами відділень.

3.3. Перелік обраних дисциплін вноситься до робочого навчального плану спеціальностей і визначає навчальне навантаження циклових комісій і конкретного викладача, яке розраховується до початку навчального року.

3.4. Вивчення вибірових дисциплін включається в загальний розклад занять відповідно до навчальних планів спеціальностей, графіка освітнього процесу.

3.5. Інформація про вибірові дисципліни розміщується на офіційному сайті Коледжу:

- перелік навчальних дисциплін (анотації, обсяги, види навчальної роботи, форми контролю);
- список викладачів, які викладатимуть вибірові навчальні дисципліни;
- мінімальну кількість осіб, що можуть вивчати кожен з навчальних дисциплін, за якими проводиться вибір.

3.6. Заяви здобувачів фахової передвищої освіти з підсумками вільного вибору та розпорядження про формування груп зберігаються упродовж усього терміну їх навчання за відповідним освітньо-професійним рівнем.

3.7. У випадку поновлення, переведення, допуску до занять після завершення академічної відпустки можливе перезарахування вибірових дисциплін за рахунок фактично вивчених дисциплін, що не дублюють зміст обов'язкових (із циклу вільного вибору) обраної освітньо-професійної програми.

Реалізувати право вибору навчальних дисциплін такі здобувачі фахової передвищої освіти можуть упродовж одного-двох тижнів від початку

навчального семестру з урахуванням результатів вибору здобувачів освіти, які навчаються за цією освітньо-професійною програмою та обмежень, що встановлені цим Положенням.

3.8. Здобувач фахової передвищої освіти ліквідує академічну неуспішність з обраної дисципліни у звичайному порядку.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Положення запроваджується в дію з моменту його затвердження педагогічною радою Коледжу.

4.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться та затверджуються педагогічною радою Коледжу в тому ж порядку, що й саме Положення.

4.3. Коледж несе відповідальність за якість викладання і належне методичне забезпечення навчальних дисциплін, які пропонуються здобувачам фахової передвищої освіти для реалізації ними права вільного вибору.

4.4. Контроль за дотриманням вимог Положення покладається на заступника директора з навчальної роботи, навчально-методичний кабінет, завідувачів відділень та голів циклових комісій.

ЗРАЗОК**заяви здобувача фахової передвищої освіти на включення до
індивідуального плану дисциплін вільного вибору**

Завідувачу відділення _____

здобувача освіти _____ курсу

_____ групи

_____ форми навчання
спеціальності _____

освітньо-професійна програма _____

(власне ім'я та прізвище)

З А Я В А

Прошу включити до мого індивідуального навчального плану на 202_/202_
навчальний рік дисципліни вільного вибору:

202_/202_ навчальний рік			
___ семестр		___ семестр	
назва дисципліни	К-сть кредитів ЄКТС	назва дисципліни	К-сть кредитів ЄКТС

_____
(дата)_____
(підпис студента)**УЗГОДЖЕНО:**

Голова циклової комісії

_____
(підпис)_____
(власне ім'я та прізвище)

Класний керівник

_____
(підпис)_____
(власне ім'я та прізвище)

ЗРАЗОК

Наказу про включення до індивідуального плану дисциплін вільного вибору

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Білгород-Дністровський коледж природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій

НАКАЗ

27.01.2021

Білгород-Дністровський

№ 88- п

*Про включення дисциплін вільного вибору
здобувачів фахової передвищої освіти
до індивідуального навчального плану*

Відповідно до Положення про порядок реалізації здобувачами фахової передвищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у Білгород-Дністровському коледжі природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій, затвердженого рішенням педагогічної ради,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити списки здобувачів фахової передвищої освіти денної форми навчання, які обрали для включення до індивідуального навчального плану на 20__/20__ навчальний рік такі дисципліни вільного вибору:

спеціальність _____

_____ семестр

дисципліна _____

група _____

1	
2	
3	

дисципліна _____

група _____

1	
---	--

2	
3	

___ семестр

дисципліна _____

група _____

1	
2	
3	

дисципліна _____

група _____

1	
2	
3	

Підстава: заяви студентів, погодження завідувача відділення

Директор коледжу

Л.М. Попа

ПОГОДЖЕНО:

Заступник директора з
навчальної роботи

М.Д. Зайченко

Завідувачка відділення
будівництва та архітектури

А.Б. Каріка

Завідувачка відділення
природокористування

Н.П. Соколова

В.о. завідувача відділення
менеджменту та комп'ютерних
технологій

О.А. Жигулін